

Za višje subvencije za fasasde

Proizvajalci fasadnih sistemov in fasadnih izolacij, za zdaj jih je deset, so se lani povezali v gospodarsko interesno združenje (GIZ). Njihov namen je med drugim spodbuditi energijsko obnovo stanovanjskih stavb, ozavestiti občane o pomenu tega in doseči, da bi država povišala spodbude za izvedbo toplotne izolacije fasade. O tem, kakšne so razmere na tem področju, koliko stanovanjskih stavb v Sloveniji še ni obnovljenih, kakšne učinke v resnici prinaša toplotna izolacija fasade, koliko bi občani leta 2020 prihranili ter o izsledkih študije, ki jo je za združenje pripravil Gradbeni inštitut ZRMK, smo se pogovarjali s predsednikom združenja Darkom Bevkom.

Koliko stanovanjskih stavb v Sloveniji bi morali energijsko obnoviti na leto, da bi do leta 2020 dosegli 20-odstotno zmanjšanje rabe energije in izpustov ogljikovega dioksida?

Po naših podatkih je treba v Sloveniji energijsko obnoviti kar 81 odstotkov stanovanjskih stavb. To so objekti, pri katerih ni bil izveden noben ukrep ali pa so bili izpeljani le posamezni, vendar pred leti, ko so bili standardi bistveno manj zahtevni, zato bi bilo treba znova izpeljati potrebne energijske ukrepe. Vsako leto bi jih morali obnoviti približno 3,7-krat več, kakor smo jih v zadnjem letu. Do teh podatkov smo prišli tako, da smo v združenju zbrali podatke o prodaji naših izdelkov in opravili resno analizo, za kaj so bili uporabljeni. Zanimalo nas je, koliko toplotne izolacije je bilo vgrajene na novogradnjah in koliko na obstoječih stavbah. Pokazalo se je, da je bilo leta 2010 že polovica materiala vgrajenega na obstoječih stavbah. Tako smo izračunali, da je bila izolacija vgrajena na 1,25 milijona kvadratnih metrov stanovanjskih površin obstoječih stavb. Na leto pa bi morali obnoviti 4,6 milijona kvadratnih metrov.

Koliko družinskih hiš in koliko večstanovanjskih stavb je to?

V Sloveniji imamo 51 milijonov kvadratnih metrov površin v družinskih hišah in 17,5 milijona v večstanovanjskih stavbah (VSH). Razmerje je 75 proti 25, torej bi morali na leto obnoviti 3,6 milijona kvadratnih metrov v hišah in 1,15 milijona kvadratnih metrov v blokih. Če upoštevam povprečno površino, 200 kvadratnih metrov za hišo in 1000 kvadratnih metrov za blok, bi na leto morali obnoviti 18.000 družinskih hiš in 1150 večstanovanjskih stavb. Zdaj prvih obnovimo približno 4800 in drugih 310. Če bomo nadaljevali s takšno dinamiko, bo stanovanjski fond obnovljen šele v 43 letih.

To je skregano z vsemi zagotovili, ki smo

jih dali EU, in obveznostmi, ki jih moramo izpolniti. Državo je treba spodbuditi, da se hitrost poveča za 3,7-krat. Tako bi lahko do leta 2020 stanovanjski fond obnovili.

Kaj namerava združenje narediti, da bi se obseg energijskih obnov povečal ali vsaj približal cilju?

Prvi korak, ki smo ga že naredili, je bila ugotovitev zdajšnjih razmer. Študijo smo naročili pri Gradbenem inštitutu ZRMK. Kot bazo so uporabili podatke o stavbnem fondu iz registra stavb, potem pa so analizirali dejanske razmere po različnih obdobjih in izračunali, kolikšen je potencial. V nadaljevanju so naredili več različnih scenarijev, pri katerih so upoštevali obstoječa zakonodajna pravila, nacionalni energetske program in podnebno politiko. Računali so, kaj je treba narediti, če želimo doseči cilj, 20-odstotno zmanjšanje izpustov ogljikovega dioksida, in kaj, če želimo rabo energije zmanjšati za 20 odstotkov. Podatke študije bomo uporabili v pogovorih z ustreznimi inštitucijami, ki na državni ravni odločajo o okoljski in energetske politiki, npr. o tem, koliko denarja bo na voljo za subvencije in za kaj se bo namenjal. Želimo doseči podporo programom, pri katerih so učinki največji. Dokazano je, da toplotna izolacija na fasadi prinaša največji prihranek pri rabi energije, zato je treba lastnike stavb spodbuditi, da bi ta ukrep izpeljali čim prej. Del sredstev bomo vlagali tudi v ozaveščanje prebivalstva o pomenu energijske učinkovitosti stavb.

Koliko naj bi zmanjšali rabo energije v stavbah na kvadratni meter in ali bodo imeli lastniki stanovanjskih stavb neposredne koristi od združenja?

Neposredna korist naj bi bila, da bi država bolj podprla izvedbo kontaktne fasade. Ker prinaša največji učinek, bi morala biti

temu primerno tudi subvencija države večja. Investitorju se mora to izplačati v najkrajšem mogočem času, da lahko zaradi

manjše rabe energije čim prej začne kriti del investicije tudi sam. Naša druga naloga je spodbuditi banke k oblikovanju privlačnejših posojil za financiranje tega ukrepa. To je zlasti pomembno za etažne lastnike v VSH. Cilj, povezan z zmanjšanjem rabe energije v stavbah, pa je naslednji: doseči zahtevo pravilnika o učinkoviti rabi energije v stavbah (PURES), to je porabo 40 kWh/m² na leto. Zdaj po podatkih GI ZRMK povprečna hiša v Sloveniji porabi 170 kWh/m², 40 let stara hiša brez toplotne izolacije in drugih energijskih ukrepov pa celo 210 kWh/m² energije na leto. Samo z izvedbo fasade bi lahko prišli na 136 kWh/m² na leto, če kot izhodišče vzamemo povprečje.

Bodite, prosim, natančnejši. Kolikšen je učinek toplotne izolacije fasade v primerjavi z drugimi energijskimi ukrepi?

Glede na študijo je treba najprej povedati, da je pomemben tudi vrstni red ukrepov, prvi je vgradnja termostatskih ventilov in zdaj že obvezna delitev stroškov za ogrevanje po porabi v VSH. Temu sledi izolacija fasade, s katero lahko dosežemo do 36 odstotkov manjšo rabo energije v družinski hiši in do 30 odstotkov v VSH. Izračuni so narejeni pri debelini izolacije, ki jo definira PURES, torej je lahko toplotna prehodnost največ 0,28 W/m²K oziroma, prevedeno v centimetre, 15 centimetrov ekspandiranega polistirena ali kamene volne s toplotno prevodnostjo 0,045 W/mK. Lahko se uporabijo toplotnoizolacijski materiali z nižjo toplotno prevodnostjo, potem je debelina izolacije temu primerno manjša. Naslednji ukrep, ki je učinkovit, je menjava oken (v praksi se izpelje pred izvedbo fasade),

potem izolacija podstrešja in na koncu menjava kurilne naprave oziroma posodobitev ogrevalnega sistema.

Kakšen je učinek, če k fasadi dodamo še izolacijo ostrešja in talne plošče, tako da ustrezno izoliramo celoten zunanji ovoj stavbe?

Če v hiši z rabo energije 210 kWh/m² dodamo na tla proti kleti 10 centimetrov toplotne izolacije, je raba energije lahko manjša še za dodatnih 15 odstotkov, izolacija podstrehe s 26 centimetri izolacije pa prinese še 15 odstotkov. Za primerjavo, menjava oken kot samostojni ukrep pomeni 16 odstotkov.

Kolikšen je povprečen strošek izolacije fasade v povprečni družinski hiši z 200 kvadratnimi metri bivalne površine?

Če predpostavimo, da je površina fasade enaka bivalni površini, je povprečen strošek

približno 45 evrov na kvadratni meter bivalne površine, torej približno 9000 evrov. Za izolacijo s kameno volno malo več, če se odločimo za EPS, pa je strošek nekoliko manjši. Izolacija talne plošče in zadnje plošče pod ostrešjem je razmeroma majhen strošek, le cena toplotnoizolacijskega materiala, če pa bo pod streho stanovanje in nameravamo izolirati ostrešje, je cena višja, odvisna od izvedbe ostrešja.

Kako naj posamezni lastnik izračuna, da se spleča vložiti v toplotno izolacijo in na primer nova okna?

O tem najbolje govorijo dobri primeri. Lani so na primer lastniki enega od štirih blokov v Škofji Loki, ki so vsi priključeni na isto kurilno napravo, na svojem bloku naredili novo fasado. Že v prvi zimi so za ogrevanje porabili 30 odstotkov manj energije kot v drugih treh stavbah. Prav zdaj se obnavlja drugi blok, sledila bo še obnova tretjega in

četrttega. Hitro so izračunali, da se naložba kmalu povrne. Sicer pa je natančen prihranek težko določiti, saj je odvisen od energijske potratnosti celotnega objekta, ne le od izolacije fasade.

Koliko naj bi bile subvencije za fasade višje? Zdaj lahko občan na Eko skladu dobi subvencijo do 25 odstotkov priznanih stroškov?

Drži, vendar so sredstva omejena na največ 12 evrov na kvadratni meter. Subvencija za fasado bi po našem mnenju morala znašati od 35 do 40 odstotkov. V nekaterih državah EU so se odločili tudi za 50 odstotkov, v Veliki Britaniji je bila toplotna izolacija za obstoječe stavbe nekaj časa celo brezplačna, zdaj pa subvencija zanjo znaša 70 odstotkov. Z večjo subvencijo bi vplivali tudi na to, da bi se pri obnovi družinskih hiš zmanjšala siva ekonomija. Znesek 12 evrov na kvadratni meter ni dovolj stimulativen, saj komaj pokrije višino davka na dodano vrednost. Veliko fasad se še vedno naredi brez raču-

nov, ker izvajalec naročniku ne zaračuna DDV, s tem pa je škoda dvojna. Država ne pobere davka, ki bi ga morala, naročnik pa nima garancije na izvedena dela in materiale. Če bi subvencijo povečali, bi naročnik večkrat zahteval uradni račun, država pa bi pobrala to, kar mora pobrati, predvsem pa bi se občan naložba v toplotno izolacijo prej obrestovala.

Koliko naj bi leta 2020, če bi bila hitrost prenov ustrezna, znašali prihranki energije?

Samo v letu 2020 bi znašali prihranki za odvedeno energijo za ogrevanje 191 milijonov evrov. Neverjetna številka za zgolj eno leto,

Stran / Page: 30

Doseg / Reach: 339000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1055 cm²

3 / 4

izračunana pa je iz zmanjšane rabe na kvadratni meter in po trenutnih cenah ekstra lahkega kurilnega olja.

To je znesek, ki bi ga lastniki stanovanj in hiš v enem letu spravili v svoje žepe.

Tako je, poleg tega v EU ne bi več kupovali emisijskih kuponov, približno 20 milijonov

evrov na leto, zaradi prevelikih izpustov ogljikovega dioksida. Če bi dajatve, ki jih plačujemo Evropi, pretopili v subvencije in upoštevali še učinke, ki bi se poznali v celotni družbi, je vlaganje v energijsko obnovo zelo dobra naložba.

lahko energijska obnova stavb?

Najprej je to velik potencial, da se poveča zaposlenost v gradbeništvu in tudi v industriji gradbenih materialov. Za to ne potrebujemo velikih programov ali odobritev iz EU. Objektov, ki so potrebni obnove, je več kot dovolj, usposobljeno delovno silo imamo. Tovarne, ki proizvajajo toplotnoizolacijske materiale in omete ter okna, tudi imamo, ne potrebujemo znanja in tehnologije iz tujine. To je lahko pozitiven ukrep za povečanje gospodarske rasti, ena od pomembnih možnosti izhoda iz krize.

Katarina Nemanič

Kakšne širše družbeno-gospodarske učinke ima

Informativni izračun

Na GIZ proizvajalcev fasadnih sistemov in fasadnih izolacij so pripravili informativne izračune stroškov, učinkov in prihrankov toplotne izolacije fasade, ostrejša in talne plošče proti kleti za 200 kvadratnih metrov veliko družinsko hišo, ki na leto porabi 210 kWh/m² energije za ogrevanje oziroma 4260 litrov ekstra lahkega kurilnega olja.

Cena izvedbe fasade s 15-centimetrsko toplotno izolacijo je približno 9000 evrov, na Eko skladu pa lahko lastnik hiše dobi 2400 evrov nepovratnih sredstev. Raba energije se bo s povprečnih 210 kWh/m² zmanjšala na 136 kWh/m², poraba kurilnega olja pa z dobrih štiri tisoč evrov na 2557 evrov. V tem primeru se naložba v fasado povrne v 4,6 leta.

Če se odločimo za izolacijo medetažne plošče proti podstrešju, na katerem ni bivalnih prostorov, bo strošek približno 3000 evrov, od katerega lahko odštejemo 1500 evrov nepovratne spodbude. Strošek kurilnega olja bo nižji za 600 evrov, saj se bo poraba zmanjšala za dobrih 640 litrov, naložba

pa se bo povrnila že v dveh letih in pol. Enake učinke bomo dosegli, če toplotno izoliramo ostrešje in pod njim uredimo bivalne prostore, le da bo cena zaradi izvedbe višja. Na GIZ so jo ocenili na 6500 evrov in od nje odšteli 1500 evrov subvencije. Naložba se bo povrnila v 8,3 leta.

Toplotno izolacijo lahko vgradimo tudi na strop kleti. Cena za ta poseg je približno 3000 evrov, strošek kurilnega olja pa bo nižji za nekaj manj kot 530 evrov na leto. Naložba se bo povrnila v 5,7 leta, so izračunali na GIZ.

Če bi izvedli vse tri ukrepe, bi na leto porabili kar 2740 litrov kurilnega olja manj, kar pomeni, da bi stroške ogrevanja zmanjšali za skoraj 2600 evrov na leto. Naložba v tri ukrepe, upoštevajoč le izolacijo plošče proti podstrešju, bi, zmanjšana za subvencije, znašala 11.100 evrov in bi se povrnila v 4,3 leta. Če se odločimo za tri ukrepe z izolacijo ostrešja, pa bi naložba z upoštevanimi subvencijami znašala 14.400 evrov in se povrnila v 5,6 leta.

Stran / Page: 30

Doseg / Reach: 339000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1055 cm²

4 / 4

